

Tilatason bioenergiakäytön ohjeet 2009

Nämä ohjeet koskevat tilatason energiakäyttöä energiakasvien tukijärjestelmässä

Opasta voi tilata maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen (TIKE) lähettämöstä sähköpostitse osoitteesta lomake@mmmtike.fi, puhelimitse numerosta (09) 160 53397 ja faksitse numerosta 020 772 1213

MAASEUTUVIRASTO

PL 256

00101 HELSINKI

Puh. 020 772007 (vaihde)

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Tilatason energiakäytön yleiset edellytykset energiakasvien tukijärjestelmässä..	2
3. Hyväksytyt rypsin ja rapsin lajikkeet	3
4. Energiatuotteen taloudellinen arvo tilakäytössä.....	3
5. Tuen hakeminen ja sitoumus tilatason energiakäytöstä	4
6. Esimerkkejä sitoumuslomakkeen jalostusketjua koskevan kohdan täyttämisestä	5
7. Kirjanpitovelvollisuus	6
8. Edustava satotaso ja käytettävän raaka-aineen määrä.....	6
9. Ilmoitus sadonkorjuusta	7
10. Valvonta ja valvottavat asiat	7
11. Seuraamukset sääntöjen vastaisesta menettelystä	8
12. Verotus	9
13. Sitoumuksen purkaminen.....	9
Liite 1. Esimerkki tilatason energiakäytön kirjanpitotaulukosta.....	10

Energiakasvien tukijärjestelmässä tilatason bioenergiakäyttöön liittyvät sitoumuslomake energiakasvien tuottamisesta (Lnro 417) ja lomake sadonkorjuuilmoituksesta (Lnro 418). Tämän oppaan liitteessä 1 on esimerkkitaulukko raaka-aineen tuotantoa ja käyttöä koskevaa kirjanpitoa varten.

Lomakkeita on saatavana kuntien maaseutuviranomaisilta ja internetosoitteesta
<http://lomake.mmm.fi/>

1. Johdanto

Käsillä olevassa oppaassa kerrotaan tilatason bioenergiakäyttöön liittyvistä tukiasioista. Yksinkertaisuudessaan tilatason energiakäytöllä tarkoitetaan maatilalla tuotetun kasvin käyttämistä tilan energiatarpeisiin. Tuotannosta ja energiakäytöstä viljelijälle maksetaan tukiehtojen täytyessä EU-perusteista energiakasvien tukea.

Energiakasvin hyödyntäminen maatilalla energiatarpeisiin perustuu Euroopan yhteisön maataloustukijärjestelmään. Maataloustuista säädetään mm. neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 ja komission asetuksessa (EY) N:o 1973/2004 muutoksineen.

2. Tilatason energiakäytön yleiset edellytykset energiakasvien tukijärjestelmässä

Tilatason bioenergiakäytöllä tarkoitetaan toimintaa, jossa viljelijä käyttää tilalla tuotetun energiakasvin sellaisenaan tai jalosteena maatilansa energiatarpeisiin. Tilalla tarkoitetaan viljelijän johtamaa, yhden valtion alueella sijaitsevien tuotantoyksiköiden kokonaisuutta, johon liittyy asuin- ja tuotantorakennuksia. Tukiehtojen täytyessä tilatason energiakäytöstä maksetaan energiakasvien tukea, jonka määrä on 45 euroa hehtaarilta. Tukeen kohdistuu modulaatiovähennys. EU-alueella on vahvistettu kahden miljoonan hehtaarin enimmäispinta-ala energiakasvituelle, jos raja ylittyy, tukeen oikeutettua alaa leikataan.

Tilatason energiakäytössä sallittuja raaka-aineita ovat CN-koodiin 1205 10 90¹ kuuluva rypsi ja rapsi sekä nurmikasvit, jotka jalostetaan CN-koodiin 2711 29 00 kuuluvaksi biokaasuksi. Biokaasulla tarkoitetaan yleisesti vedyn poistosta syntyvää kaasua ja muita kaasumaisia hiilivetyjä.

Tilatason energiakäyttöön ilmoitetut lohkot voidaan yhdessä muuhun käyttöön tarkoitettujen, saman kasvin lohkojen kanssa. Raaka-aine-erät voivat sekoittua toisiinsa. Viljelijän edellytetään käyttävän tilalla energiaksi sen verran raaka-ainetta kuin hän energiakäyttöön ilmoitetuilta lohkoilta edustavan satotason perusteella laskennallisesti voisi korjata.

Jos viljelijä ei saa korjatuksi sitoumusosalta edustavan satotason mukaista määrää raaka-ainetta, hän voi hankkia puuttuvan osan raaka-aineesta muulla tavalla. Viljelijä voi korjata sen muulta kuin tilatason energiakäyttöön ilmoitetulta saman kasvin lohkolta. Edelleen viljelijä voi ostaa raaka-aineen markkinoilta tai käyttää mahdollisesti edellisvuodelta varastoon jäänyttä raaka-ainetta puuttuvan osan korvaamiseksi.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi hyväksyä poikkeuksellisten olosuhteiden ja ylivoi- maisten esteiden perusteella edustavaa satotasoa alhaisemman energiakasvin käyttömäärän. Tällaisiin tapauksiin liittyvistä seikoista kerrotaan tarkemmin jäljempänä tämän ohjeen kohdassa 8.

Viljelijä saa jalostaa tai jalostuttaa raaka-aineen tilallaan tai sen ulkopuolella. Jalostus on näin ollen sallittua niin yhteiskuivurilla kuin -puristimella, samoin rahtipuristus on mahdollinen. Tärkeää on kuitenkin, että viljelijä antaa lomakkeella 417 tai sen liitteellä maataloushallinnolle etukäteen riittävät ja asianmukaiset tiedot jalostuksesta.

¹ Koodi viittaa muihin kuin kylvämiseen tarkoitettuihin tiettyihin sertifioituihin 00-lajikkeisiin tai 00-lajikeyhdistelmiin kuuluviin siemeniin (niukasti erukahappoa sisältävät rypsin ja rapsin siemenet, joista saadaan rasvaöljyä, jonka erukahappopitoisuus on alle kaksi painoprosenttia, ja joista saatava kiinteä aineosa sisältää alle 30 mikromoolia glukosinolaatteja grammassa). Lajikkeet on ilmoitettu viljelykasvilajien yleisessä lajikeluettelossa. Luettelo löytyy internet-osoitteesta http://ec.europa.eu/food/plant/propagation/catalogues/comcat_agricultural/index_en.htm. Rypsi on luettelon kohdassa 55 (*Brassica rapa*) ja rapsi kohdassa 57 (*Brassica napus*).

Energiakäyttöön ilmoitettujen lohkojen pinta-alan on oltava suhteessa tilan lämpö- ja muuhun biopolttoainetarpeeseen. Niinpä esimerkiksi tilan kaikki lohkot eivät voi olla tilalla käytettävän energiaraaka-aineen sitoumuksessa, jos tilan energiakäyttö ei sitä edellytä.

3. Hyväksytyt rypsin ja rapsin lajikkeet

Bioenergiakäyttöön omalla tilalla ovat hyväksytyjä CN-koodiin 1205 10 90 kuuluvat rypsin ja rapsin lajikkeet. Esimerkiksi Suomessa tuotantoon hyväksytyjä rypsin lajikkeita ovat Harmoni, Hohto, Kulta, Sisu, SW Petita, SW Rebus, Tuli ja Valo, rapsin lajikkeita Bullet, Ebony ja Wildcat.

Viljelijä voi käyttää omaa rypsin ja rapsin satoa tilatason bioenergiakäyttöön, mutta kylvösiemenen laatu (sertifioitu, 00-lajike) tulee pystyä osoittamaan tilalla olevalla vakuustodistuksella ja ostokuitilla.

4. Energiatuotteen taloudellinen arvo tilakäytössä

Tilatason energiakäyttö edellyttää, että raaka-aineesta saatavan energiatuotteen taloudellinen arvo on korkeampi kuin jalostuksessa syntyvien sivutuotteiden arvo. Mahdollisia tapoja käyttää sivutuote ovat esimerkiksi rehu ja lannoitus. Taloudellisten arvojen määrittämisessä käytetään edellisen markkinointivuoden vapaasti tehtaalla -hintojen keskiarvoa. Tämän ohjeen sivulla 6 olevassa taulukossa raakarypsiöljyn ja rypsipuristeen osalta käytetään tällaisia arvoja.

Tilatason energiakäyttö täyttää edellä tarkoitetun energia-arvovaatimuksen, jos **viljelijä käyttää vähintään edustavan satotason mukaisen määrän sitoumusalalta korjattua raaka-ainetta ja siitä prosessoituja jalosteita rinnakkais- ja sivutuotteineen energiaksi maatilallaan** (tuhkaa lukuun ottamatta).

Jos viljelijä käyttää puristekakun esimerkiksi eläinten rehuksi tai lannoitteeksi, hänen on selvitettävä käyttämänsä puristuslaitteen teho ja laskettava syntyvien energiatuotteiden taloudelliset arvot. Käytettävän laitteiston täsmällinen puristusteho tulee selvittää esimerkiksi laitevalmistajalta tai puristeurakoitsijalta.

Ilpo Isäntä on korjannut tilatason energiakäyttöön ilmoittamaltaan sitoumusalalta 4 500 kg rypsiä. Hän käyttää raaka-aineesta puristetun rypsiöljyn maatilansa lämmitykseen ja on aikeissa käyttää puristekakun rehuksi tilallaan. Öljyn hän puristaa laitteella, jonka teho on 22 prosenttia. Tällöin 78 prosenttia raaka-aineen massasta jää puristeeksi. Rypsiöljyn keskimääräinen maailmanmarkkinahinta on 737 euroa tonnilta ja puristekakun 211 euroa tonnilta.

Täytyykö Ilpo Isännän kohdalla ehto, jonka mukaan energiakäytön tulee olla muuta käyttöä arvokkaampaa? Asia selviää vertaamalla, onko puristetun öljyn arvo suurempi kuin puristeeksi jäävän raaka-aineen arvo.

öljyn arvo	$4,5 \text{ tonnia} \times 0,22 \times 737 \text{ €/tonni} = 729,63 \text{ €}$
puristekakun arvo	$4,5 \text{ tonnia} \times 0,78 \times 211 \text{ €/tonni} = 740,61 \text{ €}$

Ilpo Isännän tilalla puristekakun rehuikäyttö olisi energiakäyttöä arvokkaampaa. Siksi Ilpon on käytettävä rypsiöljyn lisäksi puristekakku maatilalan energiatarpeisiin.

Esimerkistä voidaan päätellä, että kun puristimen teho on alhainen, kaikki rypsi-aine (öljy ja puristekakku) on käytettävä tilalla energiataroituksiin. Riippumatta puristimen tehosta **luomutuotannossa kaikki rypsi-aine on käytettävä tilalla energiataroituksiin**, koska luomuvalkuaisaineen arvo on korkea.

Vilma Viljelijä on korjannut pelloiltaan 6 000 kg rypsiä. Hän käyttää energiaraaka-aineesta puristetun rypsiöljyn maatilansa lämmitykseen ja puristekakun rehuksi tilallaan. Öljyä hän puristaa laitteella, jonka teho on 25 prosenttia. Tällöin 75 prosenttia raaka-aineen massasta jää puristeeksi. Rypsiöljyn keskimääräinen maailmanmarkkinahinta on 737 euroa tonnilta ja puristekakun 211 euroa tonnilta.

Täytyykö Vilma Viljelijän kohdalla ehto, jonka mukaan energiakäytön tulee olla muuta käyttöä arvokkaampaa? Asia selviää vertaamalla, onko puristetun öljyn arvo suurempi kuin puristeeksi jäävän raaka-aineen arvo.

öljyn arvo	$6 \text{ tonnia} \times 0,25 \times 737 \text{ €/tonni} = 1105,5 \text{ €}$
puristekakun arvo	$6 \text{ tonnia} \times 0,75 \times 211 \text{ €/tonni} = 949,5 \text{ €}$

Vilma Viljelijä voi käyttää sivutuotteen muuhun kuin maatilalla energiatarpeisiin

Jos puristekakku myydään tai luovutetaan tilan ulkopuolelle, tuottajan on otettava huomioon **vastuu rehun laadusta**. Rehuaineen ja muunlaisenkin rehun myyjällä on rehulain mukaan ankara vastuu. Rypsi-aineen myynti tilan ulkopuolelle edellyttää tuottajan rekisteröitymistä rehualan toimijaksi Elintarviketurvallisuusvirastoon (Evira). Rehuasioista ja rekisteröitymistä koskevista asioista lisätietoja saa Eviran rehuvalvonnasta, puh. 020 772 003.

Koska rypsin puristus ei ole alkutuotantoa, viljelijän on tilan omaankin käyttöön tulevan rehun osalta rekisteröidyttävä rehun valmistajaksi tukihakemuslomakkeen 101A kohdassa 3 rastittamalla asianmukainen ruutu ja Eviran rehuvalvonnan lomakkeella A. Jos puriste tulee omaan käyttöön ja rehuun sekoitetaan lisäaineita, viljelijän tulee lisäksi rekisteröityä rehun sekoittajaksi ja käyttää lomakkeen 101A kohdassa 3.

Rehun valmistajan toimintaa säännellään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa rehuhygieniasta koskevista vaatimuksista (EY) N:o 183/2005. Rehun hyödyntävän rypsin puristajan tulee noudattaa mainitun asetuksen liitteessä II tarkoitettuja vaara-analyysin ja kriittisten valvontapisteiden järjestelmän (HACCP) mukaisia vaatimuksia.

5. Tuen hakeminen ja sitoumus tilatason energiakäytöstä

Halutessaan hyödyntää energiakasvien tukijärjestelmää tilatason energiakäytössä viljelijän tulee hakea energiakasvien tukea normaalisti tukihakemuslomakkeella 101B **viimeistään 30.4.2009**. Energiakasvitukea haetaan rastittamalla tukihakemuksen kohta L.

Esimerkki energiakasvitukilohkojen ilmoittamisesta kasvulohkolomakkeella (102B):

S Viljeltävä kasvi	T Erikoistuki	U Lajike
Rypsi	EK	Kulta

Viljelijän on liitettävä tukihakemukseen **sitoumus**. Sitoumus on kestoaltaan vuoden mittainen. Jos viljelijä haluaa sitoutua tilatason bioenergiakäyttöön pidemmäksi ajaksi, hänen on jätettävä asiaa koskeva ilmoitus vuosittain. Tilakäyttöä koskevana sitoumuksena käytetään energiakasvituen järjestelmässä lomaketta 417.

6. Esimerkkejä sitoumuslomakkeen jalostusketjua koskevan kohdan täyttämisestä

Viljelijä antaa jalostusketjua koskevat tiedot energiakasvien tukijärjestelmän lomakkeen 417 kohdassa 5. Kyseisessä kohdassa viljelijä selvittää loppu-, rinnakkais-, sivu- ja välituotteiden saannon jalostusprosessissa.

Oheisessa taulukossa kuvataan esimerkein erilaisia energiaraaka-aineen prosessointimenetelmiä ja niistä syntyviä tuotteita. Kertoimella tarkoitetaan taulukossa kyseisen tuotteen saantoa prosessin vaiheessa. Todelliseen saantoprosenttiin vaikuttaa käytettävä puristuslaitteisto. Raakarypsiöljyn ja puristeen hinnat ovat tuotteiden markkinahintoja. Muilta osin sitoumuksen antajan on perusteltava käyttämänsä yksikköhinta. -merkinnällä viitataan siihen, onko prosessista syntyvä tuote energiatuote vai ei. Taulukon lukemisessa kannattaa ottaa huomioon:

- Puristus ja esteröinti -prosessi on kaksivaiheinen. Prosessin ensivaiheessa tuotetaan rypsipuristetta ja raakarypsiöljyä. Laskemalla näiden tuotteiden kertoimet yhteen ($0,70 + 0,30 = 1$) määräksi saadaan 100 prosenttia raaka-ainetta. Kun välituote prosessoidaan edelleen, tuotteiksi saadaan esteröityä rypsiöljyä ja glyserolia. Näiden kahden tuotteen yhteenlaskettu määrä ($0,27 + 0,03 = 0,30$) vastaa välituotteen osuutta alkuperäisestä raaka-ainemäärästä.
- Öljyn, glyserolin ja puristekakun käyttö polttoaineena -prosessi on niin ikään kaksivaiheinen. Ensin raaka-aineesta tuotetaan rypsipuristetta ja raakarypsiöljyä. Prosessin toisessa vaiheessa raakarypsiöljy jalostetaan esteröidyksi öljyksi, jolloin saadaan myös glyserolia. Prosessin ensivaiheessa syntynyt puriste ($0,70$) ja toisessa vaiheessa tuotetut esteröity öljy ($0,27$) ja glyseroli ($0,03$) ovat energiatuotteita. Kun näiden energiatuotteiden määrät lasketaan yhteen ja lukuun lisätään viisi prosenttia tuhkaa, tuotteiden yhteenlaskettu määrä vastaa raaka-aineen alkuperäistä määrää.

Prosessi	Lopputuote		Rinnakkaistuote		Sivutuote		Välituote	
puristus	raakarypsiöljy				rypsipuriste			
	energia- tuote ☒	ei ener- giatuote	energia- tuote	ei ener- giatuote	energia- tuote	ei ener- giatuote ☒	energia- tuote	ei ener- giatuote
	kerroin $0,30^1$	hinta 737 €/t^2	kerroin	hinta	kerroin $0,70^1$	hinta 211 €/t	kerroin	hinta
puristus ja este- röinti	esteröity rypsiöljy (RME = rypsimetyy- liesteri)		glyseroli		rypsipuriste		raakarypsiöljy	
	energia- tuote ☒	ei ener- giatuote	energia- tuote ☒	ei ener- giatuote	energia- tuote	ei ener- giatuote ☒	energia- tuote ☒	ei ener- giatuote
	kerroin $0,27^1$	hinta 640 €/t^2	kerroin $0,03$	hinta 200 €/t^2	kerroin $0,70^1$	hinta 211 €/t^2	kerroin $0,30^1$	hinta 737 €/t^2

poltto sellaisenaan	lämpöenergia				tuhka			
	energia-tuote ☒	ei energiatiuote	energia-tuote	ei energiatiuote	energia-tuote	ei energiatiuote ☒	energia-tuote	ei energiatiuote
	kerroin 0,95	hinta 200 €/t ²	kerroin	hinta	kerroin 0,05	hinta 1 €/t	kerroin	hinta
öljyn, glyserolin ja rouhe-kakun käyttö poltto-aineena	esteröity rypsiöljy (RME = rypsimetyyliesteri)		rypsipuriste		tuhka		glyseroli	
	energia-tuote ☒	ei energiatiuote	energia-tuote ☒	ei energiatiuote	energia-tuote	ei energiatiuote ☒	energia-tuote ☒	ei energiatiuote
	kerroin 0,27 ¹	hinta 640 €/t ²	kerroin 0,65 ¹	hinta 180 €/t ²	kerroin 0,05	hinta 1 €/t	kerroin 0,03	hinta 200 €/t ²

¹ Puristuslaitteiston puristusteho (selvitettävä laitevalmistajalta tai tilalle tulevalta urakoitsijalta)

² Raakarypsiöljyn ja rypsipuristeen hinnat ovat edellisen markkinointivuoden (1.7.-30.6.) vapaasti tehtäällä -hintojen keskiarvoja. Muut hinnat ovat esimerkinomaisia arvioita ja sitoumuksen antajan on perusteltava niiden käyttö.

7. Kirjanpitovelvollisuus

Tilatason energiakäytössä viljelijällä on velvollisuus pitää kirjaa raaka-aineen korjuusta ja käytöstä.

Kirjanpidolla sitoumuksen antanut viljelijä osoittaa käyttäneensä sitoumusalan edustavaa satotasa vastaavan määrän raaka-ainetta maatilan energiatarpeisiin. Tilatason energiakäytön kirjanpidon esimerkkitaulukko on tämän ohjeen liitteenä 1.

8. Edustava satotaso ja käytettävän raaka-aineen määrä

Tilatason energiakäytössä viljelijän on käytettävä tilallaan energiatarpeisiin vähintään se määrä raaka-ainetta, joka edustavan satotason mukaan laskien sitoumusosalta voitaisiin korjata. Kasvi-kohtaiset edustavat satotasot ovat kaikilla tukialueilla samat:

- rypsi ja rapsi 1 100 kg / ha
- biokaasutettavat nurmikasvit 15 500 kg / ha

Biokaasutettavilla nurmikasveilla edustavan satotason saavuttaminen edellyttää käytännössä useampaa kuin yhtä sadonkorjuuta vuodessa.

Jos näyttää siltä, että viljelijä ei pysty korjaamaan tai käyttämään maatilan energiatarpeisiin edustavaa satotasa vastaavaa määrää energiaraaka-ainetta, hän voi

- korjata puuttuvan osan muulta kuin energiatarpeeseen tarkoitettulta sitoumusosalta
- hankkia puuttuvan osan raaka-ainetta tilan ulkopuolelta
- pyytää kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta poikkeuksellisten olosuhteiden tai ylivoimaisen esteen perusteella vaaditun raaka-ainemäärän alentamista

Teoriassa poikkeuksellisten olosuhteiden tai ylivoimaisen esteen perusteella määritettä tilakohdainen satotaso voi olla 0-100 prosenttia kansallisesti säädetystä kasvin edustavasta satotasosta. Poikkeukselliset olosuhteet ja ylivoimaiset esteet tulkitaan kuitenkin varsin ahtaasti. Käytännössä hyväksyttävänä perusteina voidaan pitää esimerkiksi hakijan kuolemaa tai pitkäaikaista työkyvyttömyyttä, samoin kuin luonnononnettomuutta, joka kohdistuu merkittävään osaan maatalon maatalousmaasta.

Jos esimerkiksi biokaasutettavaa nurmikasvia tilatason energiatarpeisiin viljelevään maatalaan kohdistuu vakavana luonnononnettomuutena pidettävä kuivuus, joka vahingoittaa merkittävää osaa tilan maatalousmaasta satovahinkoa vastaavalla tavalla vähintään 30 prosenttia tilan nurmialasta, maatalon sijaintipaikan maaseutuelinkeinoviranomainen voi viljelijän esittämien todisteiden perusteella hyväksyä kuivuuden aiheuttaman nurmikasvuston menetyksen ylivoimaiseksi esteeksi. Tällaisessa tilanteessa energiakasvien tukea voidaan maksaa ylivoimaisen esteen perusteella, vaikka energianurmi jouduttaisiin käyttämään eläinten rehuksi tai energiakäyttöön ei saataisi korjatuksi ja käytetyksi edustavan satotason edellyttämää määrää nurmiraaka-ainetta.

Tilatason energiakäyttöön edellytetyn raaka-ainemäärän alentamisesta poikkeuksellisten olosuhteiden tai ylivoimaisen esteen perusteella säädetään tilatason energiakäyttöä sääntelevän komission asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksessa (EY) N:o 270/2007, 34 artiklan 3 kohdassa.

9. Ilmoitus sadonkorjuusta

Tilatason energiakäytössä viljelijän velvollisuuksiin kuuluu ilmoittaa sadonkorjuusta. Ilmoitus tehdään Maaseutuviraston lomakkeella numero 418 kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoitus on jätettävä 10 päivän kuluessa viimeisen energiakasvialan korjuusta, mutta aina viimeistään 30.10.2009.

Ilmoitus sisältää tiedot mm. sadonkorjuupäivästä ja korjattujen raaka-aineiden määristä. Viljelijän on tilatason energiakäyttöä sääntelevän komission asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksessa (EY) N:o 270/2007, 33 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan käytettävä korjaamansa raaka-aine viimeistään sadonkorjuuvuotta seuraavan toisen vuoden heinäkuun loppuun mennessä. Esimerkiksi syksyllä 2009 sitoumusalalta korjattava rypsi on käytettävä maatalon energiatarpeisiin viimeistään 31.7.2011.

Sadonkorjuuilmoitukseen liittyy valvonta, jota kuvataan seuraavassa.

Tahallisesti väärin tietojen antaminen sadonkorjuuilmoituksessa johtaa seuraamuksiin, joista kerrotaan jäljempänä kohdassa 11.

10. Valvonta ja valvottavat asiat

Energiakasvien tukijärjestelmän mukaisessa tilatason energiakäytössä valvotaan vuosittain vähintään 10 prosenttia tuen hakijoista. Valvontamäärää lisätään kyseisenä sekä sitä seuraavana vuonna, jos valvonnoissa ilmenee sääntöjenvastaisuuksia vähintään kolmessa prosentissa tapauksista. Valvonnassa tarkastellaan mm. seuraavia asioita

- sitoumuspinta-alan suhde tilan lämpö- ja muuhun biopolttoainetarpeeseen: kaikki tilan lohkot eivät voi olla tilalla käytettävän energiaraaka-aineen sitoumuksessa, jos tilan energiakäyttö ei sitä edellytä
- edustavan satotason mukaisen raaka-ainemäärän jalostamista ja käyttämistä

- kirjanpidon valvonta
- käyttö tilalla: raaka-ainetta on mahdollista ja on käytetty työkoneissa ja lämmityslaitteissa, verokirjanpidon ja lämmitys- ja polttoaineen ostojen yhteys)
- ilmoitus TE-keskukselle sitoumuslohkon korjuuajankohdasta

Lisäksi sadonkorjuuilmoituksen jättäneistä tiloista valvotaan vähintään 10 prosenttia.

Tilatason energiakäytön valvonnoista vastaavat TE-keskukset.

11. Seuraamukset sääntöjen vastaisesta menettelystä

Tilatason energiakäyttöä koskevista seuraamuksista säädetään Euroopan yhteisön asetuksissa. Keskeiset seuraamussäännökset ovat komission asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksessa (EY) N:o 270/2007, 36 artiklan 2 kohta ja komission asetuksen (EY) N:o 796/2004 51 artikla.

Jos viljelijän todetaan tahallisesti antaneen virheellisen sadonkorjuuilmoituksen, edellä sanotun asetuksen 270/2007 36 artiklan 2 kohdan mukaan hän menettää oikeutensa tukeen. Oikeudettomasti mahdollisesti jo maksettu tuki peritään takaisin.

Jos kyse ei ole hyväksytyistä poikkeuksellisista olosuhteista tai ylivoimaisesta esteestä, saman säännöksen mukaan viljelijää sanktioidaan myös silloin, kun hän ei käytä raaka-ainetta maatalan energiatarpeisiin sitoumusalan sadonkorjuuta seuraavan toisen vuoden heinäkuun loppuun mennessä. Mikäli tilalla ei ole käytetty vähintään edustavaa satotasoa vastaavaa määrää raaka-ainetta, katsotaan sitoumusala alitetun pinta-alalla, joka saadaan kertomalla sitoumusala käytetyn raaka-ainemäärän ja edustavan sadon määrään välisellä suhteella.

Sanktioprosentti määräytyy energiakasvien tuen alituksesta annettujen yleisten sääntöjen perusteella. Niistä säädetään komission asetuksen (EY) N:o 796/2004 51 artiklassa seuraavasti:

- jos käyttömäärä alittuu enintään kolme prosenttia, energiakasvituki lasketaan määritetyn pinta-alan perusteella vähennettynä havaitulla erolla
- jos käyttömäärä alittuu yli kolme prosenttia tai yli kaksi hehtaaria mutta enintään 20 prosenttia, energiakasvituesta on vähennettävä havaittu pinta-alaero kaksinkertaisena
- käyttömäärän alituksen ollessa yli 20 prosenttia, energiakasvin tukea ei makseta lainkaan

Laskentamallia havainnollistetaan esimerkillä:

biokaasutettavan nurmikasvin sitoumusala on 5,00 ha ja edustava sato 15 500 kg / ha	
sitoumusalan edustava sato	$5,00 \text{ ha} \times 15\,500 \text{ kg / ha} = 77\,500 \text{ kg}$
sitoumusosalta korjattu sato	75 000 kg
vajaus	$77\,500 \text{ kg} - 75\,000 \text{ kg} = 2\,500 \text{ kg}$
laskennallinen sitoumusalan alitus	$\frac{2\,500 \text{ kg}}{77\,500 \text{ kg}} \times 5,00 \text{ ha} = 0,16 \text{ ha}$
sanktio-% sitoumusalan alittumisesta	$\frac{0,16 \text{ ha}}{5,00 \text{ ha} - 0,16 \text{ ha}} \times 100 \% = 3,31 \%$

Jos tuen hakija ei täytä vajeita muulta kuin energiakasvin sitoumusosalta, ei hanki puuttuvaa osaa raaka-ainetta tilan ulkopuolelta eikä pyydä (tai hänelle ei myönnetä) poikkeuksellisten olosuhteiden tai ylivoimaisen esteen perusteella vaaditun käyttömäärän alentamista, edustavan satotason alitus vähentää alaa, jolta energiakasvitukea maksetaan.

Edustavan satotason alitus ei vaikuta muiden tukien (tilatuki, luonnonhaittakorvaus, ympäristö- ja kansalliset tuet) maksatukseen, jos näiden tukien myöntämisen edellytykset täyttyvät. Esimerkiksi sadonkorjuuvaatimus täyttyy, vaikka tilalla korjattaisiin edustavaa satotasoa vähäisempi määrä.

Satovahinko- tai muissa poikkeustilanteissa viljelijän kannattaa tehdä kuntaan satovahinkoilmoitus kirjallisesti, vaikka ei varsinaista satovahinkokorvausta hakisikaan.

12. Verotus

Tässä ohjeessa kuvattu järjestely koskee vain tilalla tuotetun ja käytetyn rypsin, rapsin, biodieselin ja biokaasutettavien nurmikasvien energiakasvisitoumuksia. Selostettu ei vaikuta lopputuotteiden verokohteluun. Tilalla tuotetun biodieselin valmisteverotusta ja muuta verotusta koskevat samat määräykset kuin muutakin biodieseliä. Tarkempia tietoja verotusta koskevista kysymyksistä saa verohallinnosta, valmisteverolaista (1469/1994) sekä valmisteveroasioita hoitavan tullin kotisivulta.

13. Sitoumuksen purkaminen

Viljelijä voi halutessaan purkaa tilatason energiakäyttöä koskevan sitoumuksen. Sitoumuksen purkamisesta seuraa se, että energiakasvien tukea ei sitoumusosalta makseta.

Jos viljelijä ei ole kylvänyt sitoumuksessa ilmoittamaansa alaa, se on kylvetty vain osittain tai kasvustoa ei ole muodostunut riittävästi sitoumuksen jatkamiseksi, hänen on ilmoitettava asiasta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoitus tehdään vapaamuotoisesti tai tavanomaisella peruutuslomakkeella 145.

Sitoumuksen purkautuessa sitoumusosalta saatavan raaka-aineen saa myydä, luovuttaa tai käyttää. Energiakasvitukea alalta ei kuitenkaan makseta.

